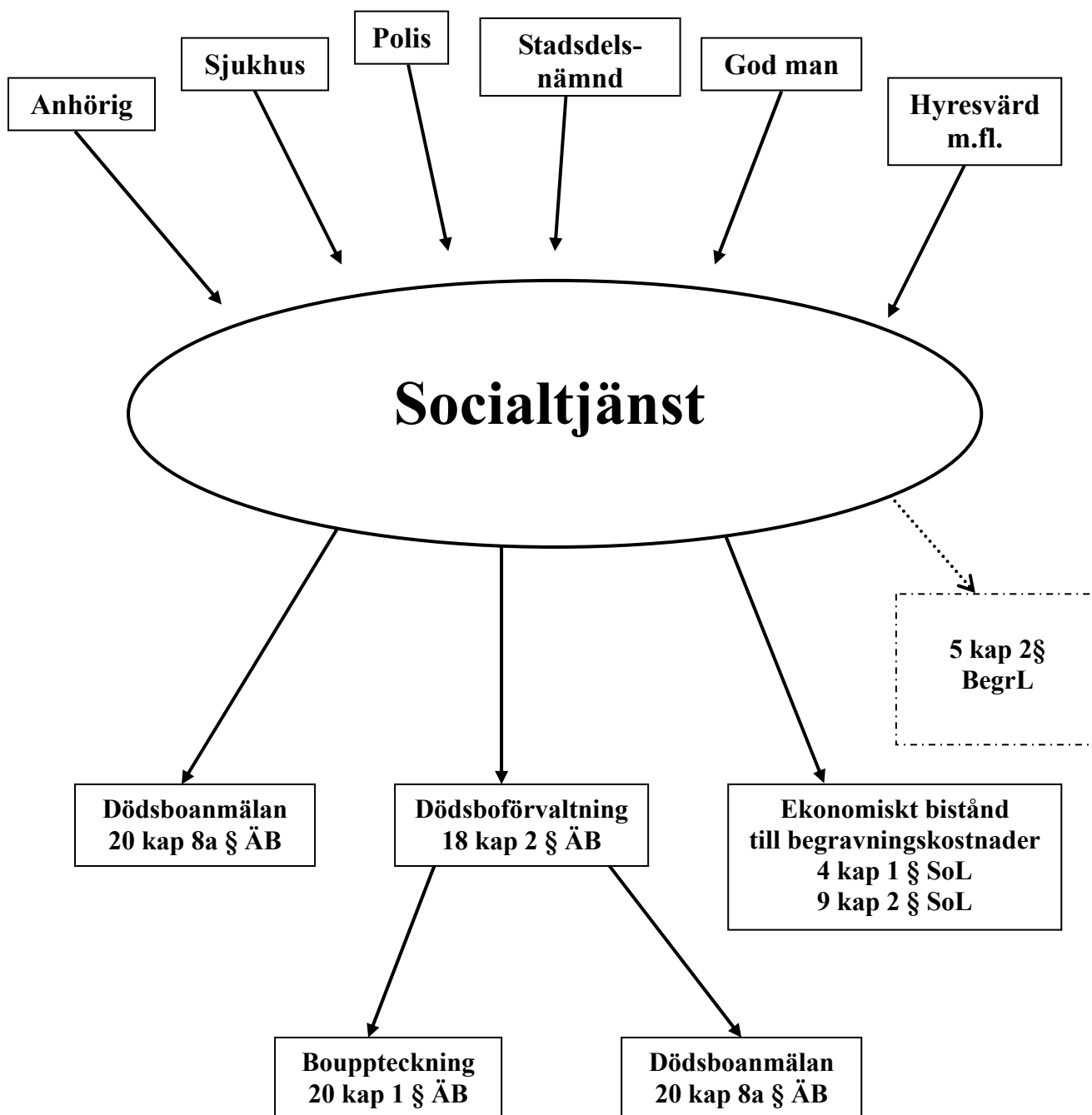

BILAGEDEL TILL RIKTLINJER FÖR HANDLÄGGNING AV DÖDSBOÄRENDEN

I. Handläggningsmetoder	3
Handläggningsmetod vid dödsboanmälan	3
Handläggningsmetod vid dödsboförvaltning	5
Handläggningsmetod vid avveckling	7
Dödsbodelägare, arvsordning mm.	8
Arvingar eller efterarvingar	8
Universell testamentstagare	8
Allmänna arvsfonden	8
Legatarie	8
Skiss över legala arvsordningen	9
Internationella dödsbon	10
Bodelning	10
Olika bodelningssituationer - exempel	11
Giftna med gemensamma barn och särkullbarn	11
1. Bodelning	11
2. Efterlevande begär att få behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄB	11
Giftna utan barn	11
1. Bodelning	11
2. Efterlevande begär att få behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄB	12
Sambor med gemensamt barn	13
Sambor utan gemensamt barn	13
Förutsättningar för dödsboanmälan i förhållande till hur skulder ska betalas.	14
Exempel 1. Dödsboanmälan ensamstående avliden	14
Exempel 2. Hur skulder ska betalas – ackordsfördelning	14
Exempel 3. Dödsboanmälan ensamstående avliden	15
Exempel 4. Hur skulder ska betalas enligt Förmånsrättslagen	15
Exempel på beslutsformuleringar	16
II. Källor mm.	17
Lagtexter	17
Ärvdabalken	17
Socialtjänstlagen	18
Begravningslagen	19
Äktenskapsbalk	19
Föräldrabalk	20
Lag om mottagande av asylsökande m.fl.	20
Sekretesslagen	21
Rättsfall	22
JO-beslut	22
JO om krav på dödsboanmälan	22
JO-beslut om dödsboförvaltning	22
Domar	22
Litteratur	23
III. Blankettförteckning	23

I. Handläggningsmetoder

Handläggningsmetod vid dödsboanmälan

När ett ärende aktualiseras inhämtas följande uppgifter (Blankett 1):

1. Den avlidnes personuppgifter
 - Namn, personnummer, adress, civilstånd, församling och dödsdatum.
 - Rekvirera dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket (SKV).
 - Kontrollera ärendeansvaret.
 - Kontrollera eventuell aktualitet vid den egna förvaltningen.
2. Vem gör anmälan?
 - Namn, adress och telefonnummer.
 - Anteckna relation/släktskap till den avlidne.
3. Vilka är dödsbodelägare?
 - Samtliga dödsbodelägars namn, adresser och helst personnummer bör såvitt känt finnas med. (se arvsordningen)
 - Släktutredningen från SKV är inte alltid fullständig. Endast eventuella barn och föräldrar finns antecknade, ej syskon till den avlidne.
 - Saknas arvsberättigade anhöriga anges Allmänna arvsfonden som dödsbodelägare.
4. Är den avlidne lagfaren ägare till fast egendom eller tomträtt?
 - Om så är fallet är dödsboanmälan utesluten och ärendet hänvisas till bouppteckning. Beslut att inte göra dödsboanmälan ska fattas.

Om så inte är fallet genomförs en bouppteckning av socialtjänsten.

5. Äger den avlidne bostadsrättslägenhet?
 - Det är deklarationsvärdet per den 31 december året innan dödsfallet som gäller. Det finns anledning till försiktighet med dödsboanmälan eftersom marknadsvärdet som regel är betydligt högre.
6. Finns näringsverksamhet?
 - Kontrolleras i Info Torg och hos SKV.
7. Vilka tillgångar finns per dödsdag?
 - Bankmedel, kontanter.
 - Vilka utestående fordringar finns? Tex. pension innevarande månad (oavsett om man avlider den första eller sista i månaden behåller dödsboet den månadens pension) lön/slutlön, semesterersättning, ev. skatteåterbäring?
 - Finns andra tillgångar? Bil som kontrolleras via Infotorg/ bilregistret, båt, aktier, eller andra värdepapper. Smycken, guld-/silverföremål, antikviteter, konst, äkta mattor bör värderas och ev. verifieras separat.
 - Hur ser hemmet ut? Normalt lösöre? Uppskattat ekonomiskt värde.
 - Äger den avlidne andel i oskiftat dödsbo? Andel i fast egendom i oskiftat dödsbo är att betrakta som lös egendom, vilket därmed inte utgör hinder för dödsboanmälan.
 - Har den avlidne erlagt arvsskatt inom den senaste 10-årsperioden så att eftergift enligt 56 § Arv- och gåvoskattelagen (AGL) kan återsökas från Skatteverket?
 - Finns försäkringar? Via arbetsgivare – tjänstegruppliv (TGL), via facklig organisation – gruppliv (GF).

- Andra försäkringar, tex. privata pensionsförsäkringar, PPM med återbetalningsskydd, livförsäkring?
- Ingår försäkringen som tillgång i den avlidnes kvarlåtenskap?
Infordra bouppteckningsintyg eller annan handling som styrker hur försäkringen ska antecknas.
8. Var den avlidne gift?
- Gör en schematisk bodelning (se exempel) för att utröna den avlidnes andel i efterlevande makes giftorättsgods. Ge information om efterlevande makes möjligheter att behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄktB. Begäran ska vara skriftlig och bifogas dödsboanmälan. (Blankett 9)
9. Finns testamente?
- Testamentet ska delges samtliga legala arvingar samt testamentstagaren/testamentstagarna. Ansvaret för delgivningen ligger på vårdaren av dödsboet. Dödsboanmälan kan göras även inom klandertiden för testamentet som är 6 månader.
10. Finns äktenskapsförord?
- Begär inregistrerad och bestyrkt kopia.
11. Vad beräknas begravningskostnaderna uppgå till?
- Ta ställning till om kostnaderna är skäliga
 - Ta ställning till andra utgifter med anledning av dödsfallet. Hit räknas faktiska utgifter för tömning och städning (avvecklingskostnader), hyra för uppsägningstiden samt en fiktiv kostnad för en bouppteckning.
12. Gör en beräkning av om det föreligger förutsättningar för att göra dödsboanmälan.
- Om de kända tillgångarna i boet inte överstiger summan av begravningskostnaderna och andra utgifter med anledning av dödsfallet och den fiktiva bouppteckningskostnaden kan förutsättningar för dödsboanmälan finnas.
 - Om förutsättningar inte bedöms finnas ska ärendet hänvisas till bouppteckning. Beslut att inte göra dödsboanmälan ska fattas
-

Om det bedöms finnas förutsättningar för en dödsboanmälan ska tid bestämmas för ett hembesök. I de fall boet redan är avvecklat skall anhöriga, genom bouppgivare, uppge lösörets värde genom att fylla i en lösörevärdering. (Blankett 5)

13. Gör ett hembesök.
- Vid hembesöket görs en värdering av bohagets värde. De tillhörigheter som finns i dödsboet förutsätts tillhöra den avlidne, om inte någon handling tyder på annat. Över värderingen upprättas ett hembesöksprotokoll, vilket ska undertecknas av samtliga närvarande. (Blankett 6)
14. Sammanställ utredningsmaterialet och ta ställning till om dödsboanmälan kan göras
- Som underlag för bedömningen om förutsättningar finns för dödsboanmälan kan bilagda blanketter (1, 3, 4) användas.
 - Om förutsättningar för en dödsboanmälan inte finns ska ärendet hänvisas till bouppteckning. Beslut att inte göra dödsboanmälan ska fattas.
-

15. Upprätta dödsboanmälan
- Om förutsättningar finns för dödsboanmälan upprättas denna på särskild blankett (SKV).

- Originalen sänds till Skatteverket (SKV), Arvssektionen. Bifoga bevis på delegation. Dödsboanmälan registreras hos SKV. Originalen återsänds inte som vid en inregistrerad bouppteckning
 - En bestyrkt kopia sändes dödsboet.
 - Beslutet listförs och rapporteras till nämnden.
-

16. Ekonomiskt bistånd till begravningskostnaden.

- Om dödsboet saknar medel till begravningen kan dödsboet ansöka om ekonomiskt bistånd till begravningskostnaden.
- Rätten till bistånd ska prövas i särskild ordning enligt SoL.

Handläggningsmetod vid dödsboförvaltning

Utgångspunkten är att socialtjänstens förvaltning av dödsboet ska vara så kortvarig som möjligt. Efterforskning av dödsbodelägare ska påbörjas snarast och dödsboförvaltningen överlämnas så snart dödsbodelägare anträffas. Dokumentera tidsåtgången (Blankett 7)

Provisorisk förvaltning

När ett ärendet aktualiseras inhämtas följande uppgifter (Blankett 1):

1. Den avlidnes personuppgifter
 - Namn, personnummer, adress, civilstånd, församling och dödsdatum.
 - Rekvirera dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket (SKV).
 - Kontrollera ärendeansvaret
 - Kontrollera eventuell aktualitet i den egna förvaltningen.
2. Spåra dödsbodelägare via
 - folkbokföringen/SKV. Här hämtas uppgift om den avlidnes barn, föräldrar, födelseförsamling och civilstånd.
Föräldrar kan vara antecknade med personnummer och SKV kan då ha uppgifter om ev. dödsdag samt var dödsfallet inträffade. Föräldrars bouppteckning kan rekvireras.
Syskon kan spåras via födelseförsamlingen. I många fall kan man vända sig till Landsarkiven (Stadsarkivet i Stockholm) som tagit över församlingarnas kyrkoböcker.
 - personer i den avlidnes omgivning; grannar, vänner,
 - församlingen, konsulat, ambassad, Utrikesdepartementet.
3. Hembesök
 - I de fall lägenhet finns ska hembesök göras av två tjänstemän. Nycklar och övriga tillhörigheter hämtas hos polis eller sjukhus. Vid hembesöket görs en grundlig genomgång av lägenheten med tillhörande källar- och vindsutrymmen. De tillhörigheter som finns i dödsboet förutsätts tillhöra den avlidne, om inte någon handling tyder på annat. En noggrann genomgång görs av handlingar som rör dödsboets tillgångar. Särskilt efterforskas adressböcker, testamente, förordnande om begravning, gravbrev.
Hembesöksprotokoll upprättas med uppgift om vad som gjorts och vad som medtagits. (Blankett 6) Hembesöksprotokollet undertecknas av båda tjänstemännen.

- Omhändertagen kvarlåtenskap ska förvaras i förvaltningens kassaskåp. All förvarad egendom skall finnas förtecknad och hållas aktuell. Kontanta medel ska alltid sättas in på konto.
4. Förutsättningar för dödsboanmälan bedöms föreligga
 - I de fall det framgår att det är aktuellt med en dödsboanmälan görs en värdering av lösöret som antecknas på hembesöksprotokollet.
 5. Bankfack
 - Via bank kan upplysning sökas om eventuellt bankfack. Här kan finnas testamente, förordnande om begravning eller annat av vikt.
 6. Begravning
 - Efter en viss tid kan socialtjänsten bli skyldig att ordna att en begravning kommer till stånd (se BegrL 5 kap 10 §). Begravningen beställs hos en begravningsbyrå i enlighet med anvisningarna i riktlinjerna.
 - För begravningskostnaden har socialtjänsten rätt till ersättning ur dödsboet om medel finns. Om medel saknas kan ekonomiskt bistånd ej beviljas till ett ickesökande dödsbo. Kostnaden hänförs i dessa fall till socialtjänstens skyldigheter inom ramen för dödsboförvaltning enligt 18 kap 2 § ÄB eller skyldighet enligt 5 kap 2 § BegrL.
 7. Ekonomisk hantering
 - Den ekonomiska hanteringen vid dödsboförvaltningen ska skötas enligt anvisningarna i riktlinjerna. En fullständig redovisning ska kunna lämnas om vilka ekonomiska transaktioner socialtjänsten har gjort för dödsboets räkning inom ramen för den provisoriska förvaltningen.
-
8. *Fortsatt handläggning*
- 8a Dödsbodelägare, boutredningsman eller god man tar över förvaltning och avveckling av boet.
 - När förvaltningen av dödsboet överlämnas till dödsbodelägare, god man eller boutredningsman ska en fullständig redovisning lämnas om vilka ekonomiska transaktioner socialtjänsten har gjort för dödsboets räkning inom ramen för den provisoriska förvaltningen. För nedlagda kostnader för begravning och arbetstid i samband med dödsboförvaltningen har socialtjänsten rätt att ta ut ersättning av dödsboet.
 - Om boet saknar tillgångar och det finns förutsättningar för dödsboanmälan kan socialtjänsten slutföra boutredningen och göra en dödsboanmälan.
 - Dödsboet har rätt att ansöka om ekonomiskt bistånd till begravningskostnaden.
 - 8b Socialtjänsten förvaltar och avvecklar boet.
 - Om både dödsbodelägare och tillgångar saknas ska socialtjänsten begära fullmakt från Allmänna Arvsfonden och med stöd av denna slutföra boutredningen och avveckla boet.
 - Om dödsbodelägare kan finnas men ej har anträffats och det saknas tillgångar får god man för bortovarande dödsbodelägare utses av Överförmyndarnämnden och med stöd av fullmakt från denne slutförs boutredningen och avvecklingen av boet.
 - Om boet saknar tillgångar och dödsbodelägarna är förhindrade att förvalta och avveckla boet ska handläggaren som en sista utväg begära fullmakt från samtliga dödsbodelägare för att möjliggöra förvaltning och avveckling av dödsboet. Dessförinnan ska ansträngningar göras för att motivera delägarna att

ta sitt ansvar.

- 8c Socialtjänsten saknar möjlighet att avveckla boet.
- Om det finns tillgångar i boet och socialtjänsten tvingas föranstalta om bouppteckning saknar socialtjänsten lagstöd att avveckla boet. Beslut om att överlämna förvaltning och avveckling till dödsbodelägarna ska därför fattas.
 - Om boet saknar tillgångar och det inte finns en tydlig viljeyttring från samtliga dödsbodelägare att de saknar intresse i boet, saknar socialtjänsten lagstöd att avveckla boet. Detta ska noga dokumenteras. Ärendet får då avslutas genom ett beslut att förvaltning och avveckling överlämnas till dödsbodelägarna.

Handläggningsmetod vid avveckling

1. Boutredningen, dvs. hembesök, värdering, förvaring, efterforskning osv. görs i enlighet med rutinerna vid dödsboanmälan.

2. Ställ om posten via Svensk adressändring AB.
3. Lägenheten sägs upp. Det finns möjlighet att vid dödsfall ha en månads uppsägningstid om lägenheten sägs upp inom en månad från dödsfallet. Beakta eventuellt samboendeförhållande med övertaganderätt.
4. Lösöret försäljs om värdet överstiger avvecklingskostnaderna.
5. Om lösöret och övriga tillgångar i boet understiger avvecklingskostnaderna, dvs. städning, bortforsling etc., överlämnas hyresrätten i befintligt skick till hyresvärden. Hyresvärden fakturerar dödsboet för sina avvecklingskostnader.
6. Uppsägning av
 - telefon och bredband
 - tv-abonnemang
 - elabonnemang.
 - tidningar, kontokort, avtal och andra abonnemang
7. Inkomstdeklaration upprättas och sändas in till SKV
8. När boutredningen är klar och en dödsboanmälan upprättad
 - Tillskriv banker för avslut av konton. Innestående medel sätts in på förvaltningens konto för privata medel. Reglera sedan med dessa medel eventuellt återkrav i begravningskostnader och därefter ersättning för förvaltning.
 - Bestyrkt kopia av dödsboanmälan sändes till fordringsägare för att reglera dödsboets eventuella skulder.

Dödsbodelägare, arvsordning mm.

Dödsbodelägare är den som på grund av lag eller testamente har rätt till andel i boet.

Dödsbodelägare kan vara

- efterlevande make eller registrerad partner
- sambo om bodelning ska ske
- arvingar, universella testamentstagare och Allmänna arvsfonden
- arvingar efter tidigare avliden make.

Arvingar eller efterarvingar

Arvingar enligt lag (den legala arvsordningen) beror på släktskapet eller relationen med den avlidne. Om den avlidne var gift, ärver den efterlevande maken. Finns det gemensamma barn, ärver den efterlevande maken före dem. Den efterlevande maken ärver med s.k. fri förfogande rätt och får inte testamentera bort den ärvda egendomen. De gemensamma barnen är efterarvingar i dödsboet. De ärver först när båda makarna har avlidit.

Om makarna saknar barn blir den först avlidne makens egna arvingar efterarvingar i dennes dödsbo.

Efterarvingarna ärver först när båda makarna har avlidit. Finns det inte någon efterlevande make, ärver den avlidnes bröstarvingar, dvs. den avlidnes barn. Om barnet är avlidet, ärver det avlidna barnets egna barn osv.

Efterlämnar den avlidne någon bröstarvinge som inte är den efterlevande makens bröstarvinge, s.k. särkullbarn, ärver särkullbarnet sin andel i boet före den efterlevande maken. Efterlevande maken har dock ett visst skydd så att han alltid får egendom mot svarande fyra gånger prisbasbeloppet ur boet.

Särkullbarnet kan avstå från sin rätt att omedelbart ärva i förälderns dödsbo till förmån för den efterlevande maken. Särkullbarnet blir då i stället dödsbodelägare i den efterlevande makens dödsbo.

Finns det inte några bröstarvingar ärver den avlidnes mor och far. Är någon av dem avliden ärver den nu avlidnes syskon, eller om syskonet är avlidet, syskonbarn.

Lever inte den avlidnes far, mor, syskon eller syskons barn ärver farfadern, farmodern, morfadern, mormodern, eller om någon av dem är avliden, dennes barn.

Sambo och kusiner ärver inte enligt den legala arvsordningen.

Universell testamentstagare

Universell testamentstagare är den som den avlidne har tagit upp som arvtagare i sitt testamente. Testamentet kan avse hela eller del av den avlidnes egen dom.

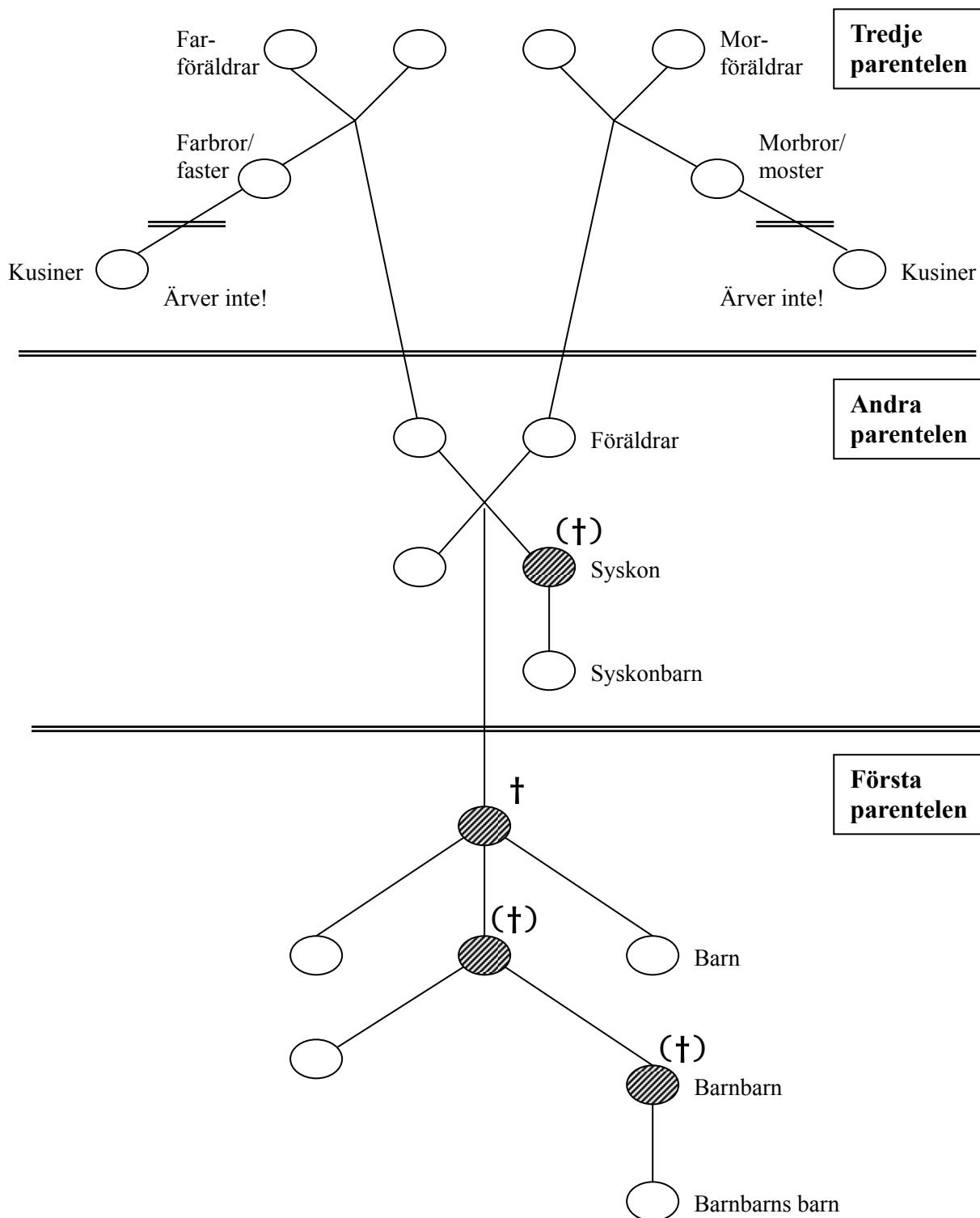
Allmänna arvsfonden

Om den avlidne inte har lämnat efter sig någon arvinge enligt den legala arvsordningen eller enligt ett testamente tillfaller arvet Allmänna arvsfonden.

Legatarie

Legatarie är den som fått ett s.k. legat, t.ex. en viss sak, ett visst penningbelopp eller nyttjanderätt till egendom. Legatarien är inte dödsbodelägare och har därför ingen annan rätt i boet än att få ut den testamenterade egendomen.

Skiss över legala arvsordningen

Internationella dödsbon

Om det i Sverige finns egendom efter någon som vid sin död inte hade sin hemvist här ska anmälan ske till socialnämnden. Undantag från anmälningsplikten gäller när egendomen har lämnats till förvaltning av boutredningsman. Detta regleras av en särskild lag (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo.

Anmälan till socialnämnden görs av den som har hand om egendomen eller annars av annan anhörig eller närstående. Det åligger socialnämnden att ta hand om egendomen. Vanligtvis består egendomen av banktillgodohavanden och/ eller aktier. Banken gör då en anmälan till socialnämnden i den kommun där den kontoförande banken är belägen.

Socialnämnden har sedan att besluta vad som ska ske med tillgångarna. Rör det sig om ett lägre belopp, ”ringa värde”, finns det två alternativ. Är den avlidne svensk medborgare medges banken utbetala pengarna till dödsboet eller anhöriga. Är det en utländsk medborgare medges banken överlämna pengarna till konsul för det land den avlidne tillhörde. Om värdet av egendomen inte är ringa ska socialnämnden göra anmälan till tingsrätten. Tingsrätten förordnar därefter att egendomen ska avträdas till förvaltning av en boutredningsman.

I Stockholms stad utförs socialnämndens uppgifter angående internationella dödsbon av kommunstyrelsen som har delegerat beslutanderätten till stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Bodelning

Hur egendomen mellan en efterlevande make och den avlidnes arvingar skall fördelas kan variera mycket.

Vid bodelning skall makarnas egendom fördelas mellan dem enligt 9 kap.1 § Äktenskapsbalken (ÄktB). Huvudprincipen för egendomens fördelning mellan makar vid dödsfall är likadelning. Ett avsteg från likadelningsprincipen är möjligheten för efterlevande make att begära jämkning.

En efterlevande make har rätt att, enligt 12 kap. 2 § st.1 ÄktB, begära att vardera sidan såsom sin andel behåller sitt giftorättsgods. Efterlevande make kan göra så oavsett om han eller hon har mest eller minst giftorättsgods. Arvingarna har inte rätt att göra samma sak. Denna regel tillkom 1987. Skälet var att man ville undvika situationer där efterlevande make genom likadelning av giftorättsgodset var tvungen att avstå egendom till den avlidne makens särkullbarn.

Olika bodelningssituationer - exempel

Gifta med gemensamma barn och särkullbarn

1. Bodelning.

Förutsättningar

Inget testamente, inga skulder, inget äktenskapsförord, all egendom är gemensam (giftorätt (gg) föreligger)
Bodelning är en arvsregel.

Maken avlider.

Maken har ett barn sedan tidigare, dvs. särkullbarn

Makarna har ett gemensamt barn

Avlidne makens tillgångar
300.000 kr

Efterlevande makans tillgångar
900.000 kr

Bodelning: $300.000 + 900.000 = 1.200.000 / 2 = 600.000$ kr

Arv: Makens gg 600.000 kr = arv 600.000 kr och makans gg 600.000 kr

Särkullbarnet får ut sitt arv direkt dvs. hälften av 600.000 = 300.000 kr

Gemensamt barn har uppskjuten arvsrätt, vilket innebär att modern ärver det gemensamma barnets del om 300.000 kr med fri förfoganderätt

Efterlevande maken får då: 600.000 kr (sitt gg) + 300.000 kr (arvet med fri förfoganderätt)
= 900.000 kr

2. Efterlevande begär att få behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄB

Förutsättningar

Samma som i exemplet ovan men efterlevande maken begär ”12:2”

Detta innebär att ingen bodelning sker, var och en behåller sitt.

Arvet efter maken som då blir 300.000 kronor fördelas på samma sätt som i tidigare exempel dvs. särkullbarnet får ut sitt arv om 150.000kr direkt.

Modern tar gemensamma barnets del om 150.000 kr då hon får ut sitt arv först när även modern avlidit.

Efterlevande maken har då 900.000 kr (sina tillgångar) + 150.000 kr (arvet med fri förfoganderätt) = 1.050.000 kr.

Kommentar:

Exemplen visar att det i denna situation, där det finns särkullbarn, finns en unik möjlighet för efterlevande maka att begära att få behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄB. Efterlevande maka behöver då inte dela med sig av sin egendom till den avlidnes barn.

Gifta utan barn

1. Bodelning

Maken avlider

<i>Avlidne makens tillgångar</i>		<i>Efterlevande makans tillgångar</i>
Bankmedel	11.000	20.000
<u>Begravnings kostnad</u>	<u>17.000</u>	0 skulder
Summa	0	20.000

Bodelning: $0 + 20.000 / 2 = 10.000$ kr

<i>Dödsboets tillgångar</i>	
Bankmedel	11.000
<u>Giftorättsgods</u>	<u>10.000</u>
Summa	21.000 kr

Dödsboets tillgångar, 21.000 kr i förhållande till begravningskostnaderna 17.000 kr medför att förutsättningar finns för en dödsboanmälan. Differensen motsvarar en fiktiv bouppteckningskostnad

Kommentar:

Om efterlevande maken hade begärt att få behålla sitt giftorättsgods så hade inte detta förändrat förutsättningarna för en dödsboanmälan.

2. *Efterlevande begär att få behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2 § ÄB*

Maken avlider

<i>Avlidne makens tillgångar</i>		<i>Efterlevande makas tillgångar</i>
Bankmedel	10.000	50.000
<u>Begr. kostnad</u>	<u>17.000</u>	0 skulder
Summa	0	50.000

Om efterlevande maken begär ”12:2” behåller hon 50.000 kr och det finns inget giftorättsgods vilket innebär att förutsättningar för en dödsboanmälan föreligger.

Kommentar:

Om efterlevande maken inte begärt att få behålla sitt giftorättsgods skulle bodelningen visa att förutsättningar för en dödsboanmälan inte föreligger.

Detta exempel illustrerar att det ibland kan vara aktuellt att begära ”12:2” för att komma ifrån att göra en bouppteckning efter maken. Försiktighet bör iaktas med en dödsboanmälan pga. efterarvssituationen, dvs. då efterlevande maken avlider och det kan finnas arvingar efter henne.

Sambor med gemensamt barnFörutsättningar:

Inget testamente finns, inga skulder, det bohag som finns är inköpt för det gemensamma boendet. Kvitton finns på "allt". Fritidshuset som mannen äger var ett "ruckel" innan kvinnan kom in i bilden. Kvinnan har lagt ner åtskillig tid på att få det i sådant fint skick att det är säkert värt det dubbla idag.

Sambors möjlighet att få behålla 2 basbelopp (bb) ur det gemensamma bohaget om sambor begär bodelning. (Ingen egendom är förvärvat enligt samäganderättslagen)

Bodelning är ingen arvsregel utan en bodelningsregel

Mannen avlider, ett gemensamt barn

<i>Avlidne mannens tillgångar</i>	<i>Sambons tillgångar</i>
Bankmedel 100.000	200.000:-
Bil, Corvette 250.000	1.000:- Cykel
Gem bohag 30.000	20.000:- Gem bohag
Aktier 1.000	20.000:- Aktier
Fritidshus 1.000.000	

Sambon begär bodelning

Gemensamt bohag: $30.000 + 20.000 = 50.000$

Sambon får behålla bohaget pga. av basbeloppsregeln

Arvet tillfaller det gemensamma barnet direkt.

Kommentar: Hade sambon ej begärt bodelning hade var och en behållit sitt och sambon hade enbart fått behålla bohaget hon köpt, dvs. bohag för 20.000 kr.

Sambor utan gemensamt barnFörutsättningar:

Inget testamente finns. Kvitton på det gemensamma bohaget finns på "allt"

<i>Avlidne mannens tillgångar</i>	<i>Sambons tillgångar</i>
Bankmedel 20.000	
Bil 8.000	1.000 cykel
Gem bohag 2.000	2.000 gem bohag
Begr kostnader 7.000	

Sambon begär bodelning vilket resulterar i att hon behåller $2.000 + 2.000 = 4.000$ kr

<i>Avlidne mannens tillgångar</i>	
Bankmedel 20.000	
Bil 8.000	
Summa 28.000	

28.000 kr minus 7.000 för begravning ger ett överskott om 21.000.

Inga förutsättningar för dödsboanmälan finns och arvet tillfaller Allmänna arvsfonden.

Förutsättningar för dödsboanmälan i förhållande till hur skulder ska betalas.

Exempel 1. Dödsboanmälan ensamstående avliden

Tillgångar	Kostnader/ skulder
Bankmedel 21 000	Begravningskostnader 12 000*
	Avvecklingskostnad 6 000*
	Socialtjänstens arvode 2 000
	Hyra 4 000
	Telia 1 000
	Apotek 1 000
	Banklån 4 000
	Fiktiv bouppteckningskostnad 4 000

Föreligger förutsättningar för dödsboanmälan?

Kostnader som får beaktas vid beräkningen = de med asterisk dvs.
summan 18 000 kronor + fiktiv bouppteckningskostnad = 22 000

Beloppet överstiger tillgångarna i boet och det föreligger förutsättningar för dödsboanmälan.

Exempel 2. Hur skulder ska betalas – ackordsfördelning

I ovanstående exempel återstår det tillgångar när begravningskostnader och avvecklingskostnader har betalats och socialtjänsten tagit ut ersättning för nedlagt arbete. Dessa ska proportionerligt fördelas mellan skulder med lika värde (ackordsfördelning) enligt följande.

Tillgångar	= 21 000
Begravningskostnader + avvecklingskostnader	- 18 000
<u>Socialtjänstens ersättning</u>	- 2 000
Mellanskillnaden som ska fördelas	= 1 000

Den totala återstående skulden är 4 000 + 1 000 + 1 000 + 4 000 = 10 000

Hyran:	4 000/ 10 000 = 40%	av det som kvarstår (1 000 * 40%	= 400:00)
Telia:	1 000/ 10 000 = 10%	av det som kvarstår (1 000 * 10%	= 100:00)
Apoteket:	1 000/ 10 000 = 10%	av det som kvarstår (1 000 * 10%	= 100:00)
Banklånet:	4 000/ 10 000 = 40%	av det som kvarstår (1 000 * 40%	= 400:00)
<u>Summa</u>		1 000 * 100%	= 1 000 .00

Exempel 3. Dödsboanmälan ensamstående avliden

<i>Tillgångar</i>		<i>Skulder</i>	
Pension	9 000:-	Begravningskostnader	17 500:-
Bankbok 1	7 000:-	Solist	2 000:-
Bankbok 2	5 000:-	Förtäring	4 500:-
Aktier	5 000:-	Gravsten	6 000:-
Lösöre	2 000:-	Gravskötsel	10 000:-
Guld, bil 1	2 000:-	Utrymning/städ bostad	3 000:-
Bil, bil 2	6 000:-	Sjukhuskostnad	250:-
Konst, bil 3	<u>5 000:-</u>	Hyra 1 mån	7 000:-
Summa	44 000:-	El	800:-
		Radiotjänst	700:-
		CSN	50 000:-
		Skatteskuld	20 000:-
		Banklån	47 000:-
		<u>Socialtjänstens arvode</u>	<u>2 000:-</u>
		Summa	170 750:-

Föreligger förutsättningar för dödsboanmälan?

Följande skulder kan tas med:

Begravningskostnader	17 500:-
Solist	2 000:-
Förtäring	4 500:-
Gravsten	6 000:-
Hyra	7 000:-
Utrymning/städ bostad	<u>3 000:-</u>
Summa	40 000:-

Tänkt bouppteckningskostnad är 5 000:-

Totalt: 40 000 + 5 000 = **45 000**

Beloppet överstiger tillgångarna i boet och det föreligger förutsättningar för dödsboanmälan.

Exempel 4. Hur skulder ska betalas enligt Förmånsrättslagen

Begravningskostnader	17 500:-
Solist	2 000:-
Förtäring	3 500:-
Gravsten	6 000:-
Socialtjänstens arvode	2 000:-
Skatteskuld	<u>13 000:-</u> (av den totala skulden som är 20 000:-)
Summa	44 000:-

Kommentar: Exemplet visar tydligt att vid förutsättningar för dödsboanmälan beaktas hyran för 1 månad liksom utrymning/städ av bostad. När skulder ska betalas är dessa skulder ej aktuella utan det är skatteskulden som här är prioriterad.

Exempel på beslutsformuleringar

1. Beslut att göra dödsboanmälan.
Gynnande beslut som verkställs i och med att dödsboanmälan expedieras, dvs. sänds in till skatteverket.
2. Beslut att inte göra dödsboanmälan:
 - a) Nämnden beslutar att inte göra dödsboanmälan eftersom dödsboets tillgångar överstiger begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och förutsättningarna enligt 20 kap 8a § ärvdabalken därmed inte är uppfyllda.
 - b) Nämnden beslutar att inte göra dödsboanmälan eftersom det finns fast egendom eller tomträtt i dödsboet och förutsättningarna enligt 20 kap 8a § ärvdabalken därmed inte är uppfyllda.
 - c) Nämnden beslutar att inte göra dödsboanmälan eftersom dödsbodelägarna inte har medverkat till utredningens genomförande.
3. Beslut att överlämna förvaltning och avveckling till dödsbodelägare:
Nämnden beslutar att överlämna förvaltning och avveckling till dödsbodelägarna eftersom dödsbodelägare enligt 18 kap. 1 § Ärvdabalken har skyldighet att förvalta den dödes egendom under boets utredning.
4. Beslut att överlämna förvaltning och avveckling till Allmänna arvsfonden:
Nämnden beslutar att överlämna förvaltning och avveckling till Allmänna arvsfonden i egenskap av dödsbodelägare, eftersom dödsbodelägare enligt 18 kap. 1 § Ärvdabalken ska förvalta den dödes egendom under boets utredning.
5. Beslut att överlämna förvaltning och avveckling till god man för bortovarande:
Nämnden beslutar att överlämna förvaltning och avveckling av dödsboet till god man för bortovarande i egenskap av företrädare för dödsbodelägare, eftersom dödsbodelägare enligt 18 kap. 1 § Ärvdabalken ska förvalta den dödes egendom under boets utredning.
6. Beslut att föranstalta om bouppteckning:
Nämnden beslutar att föranstalta om bouppteckning enl. 20 kap 2 § 2 st ÄB eftersom egendomen ej omhändertagits av delägare, bouppteckningsman eller testamentsexekutor.
7. Beslut att förvalta och avveckla dödsboet:
 - a) Nämnden beslutar att förvalta och avveckla dödsboet i enlighet med 18 kap.2 § Ärvdabalken eftersom dödsbodelägare saknas.
 - b) Nämnden beslutar att förvalta och avveckla dödsboet i enlighet med 18 kap.2 § Ärvdabalken eftersom anhöriga dödsbodelägare bedöms vara förhindrade att förvalta en dödes egendom enligt 18 kap. 1 § Ärvdabalken.

Blankett: Beslut i enskilt ärende

II. Källor mm.

Lagtexter

Ärvdabalken

18 kap. Allmänna bestämmelser om dödsbo

1 § Har inte särskild dödsboförvaltning anordnats enligt 19 kap. skall efterlevande make eller sambo, arvingar och universella testamentstagare (d ö d s b o d e l ä g a r e) gemensamt förvalta den dödes egendom under boets utredning. De företräder därvid dödsboet mot tredje man samt har rätt att tala och svara i mål som rör boet. Åtgärder som inte tål att uppskjutas får företas även om någon delägares samtycke inte kan inhämtas.

Har bodelning skett efter arvlåtarens död eller skall bodelning inte ske, är en efterlevande make eller sambo inte dödsbodelägare, om maken eller sambon ej är arvinge eller universell testamentstagare.

Den som har rätt att ta arv eller testamente först sedan en annan arvinge eller universell testamentstagare har avlidit är delägare i dennes bo men inte i arvlåtarens.

Innan testamente blivit stådande, anses såsom delägare såväl arvinge, vilken uteslutits från arv, som ock den, vilken insatts till universell testamentstagare. Lag (1987:231).

2 § Till dess att egendomen har tagits om hand av samtliga dödsbodelägare eller av den som i annat fall har att förvalta boet, skall egendomen, om den ej står under vård av förmyndare, syssloman eller annan, vårdas av delägare som sammanbodde med den avlidne eller annars kan ta hand om egendomen. Den som har tagit hand om egendomen skall genast underrätta övriga delägare om dödsfallet och, om det behövs god man för någon delägare, göra anmälan hos överförmyndaren enligt 11 kap. föräldrabalken. Vad som har sagts om delägare gäller också efterlevande make som inte är delägare.

Finns det inte någon som sålunda tar hand om den dödes egendom, skall medlem av hushållet som den döde tillhörde, hyresvärd eller annan som är närmast till det ta hand om egendomen samt tillkalla delägare eller anmäla dödsfallet till socialnämnden. Då anmälan skett eller förhållandet på annat sätt blir känt, skall socialnämnden, om det behövs, göra vad som enligt första stycket åligger delägare. För kostnaderna med anledning av detta har kommunen rätt till ersättning av boet. Lag (1994:1435).

20 kap. Om bouppteckning och dödsboanmälan

1 § Bouppteckning skall förrättas senast tre månader efter dödsfallet, om inte Skatteverket efter ansökan inom samma tid med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Om dödsboanmälan och undantag på grund av sådan anmälan från skyldigheten att förrätta bouppteckning föreskrives i 8 a §. Lag (2003:675).

2 § Dödsbodelägare som har egendomen i sin vård, boudredningsman eller testamentsexekutor skall bestämma tid och ort för bouppteckning samt utse två kunniga och trovärdiga gode män att förrätta den. Samtliga delägare skall kallas i god tid till förrättningen. Den avlidnes efterlevande make eller sambo skall alltid kallas. Skall lott i kvarlåtenskapen åtnjutas först sedan arvinge eller universell testamentstagare har avlidit, skall även den kallas som vid tiden för bouppteckningen är närmast att sålunda ta arv eller testamente.

Omhändertages ej egendomen av delägare, boutredningsman eller testamentsexekutor, ankommer på annan, som efter vad i 18 kap. 2 § sägs har egendomen i sin vård, att föranstalta om bouppteckning. Lag (1987:231).

8 a § Räcker den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods inte till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och omfattar tillgångarna inte fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning inte förrättas, om dödsboanmälan görs till Skatteverket av socialnämnden.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och innehålla den dödes fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481), hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan skall även dödsbodeläggares namn och bostadsadresser anges, om uppgifterna kan inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos Skatteverket.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det begäres av dödsbodeläggare eller annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför ej längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning skall förrättas sist tre månader efter det att begäran därom gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning. Lag (2003:675).

Socialtjänstlagen

2 kap. Kommunens ansvar

2 § Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.

Detta ansvar innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. finns särskilda bestämmelser i den lagen.

4 kap. Rätten till bistånd

1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

9 kap Återkrav m.m.

2 § Socialnämnden får, i andra fall än som avses i 1 §, återkräva bistånd som den enskilde har erhållit enligt 4 kap. 1 § endast om det har lämnats

1. som förskott på en förmån eller ersättning,
2. till den som är indragen i arbetskonflikt, eller
3. till den som på grund av förhållanden som han eller hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Har ekonomisk hjälp lämnats i annat fall än som avses i 4 kap. 1 § får socialnämnden återkräva hjälpen, om den har getts under villkor om återbetalning.

Ett beslut som avser ekonomisk hjälp som kan komma att återkrävas enligt denna paragraf skall vara skriftligt. Beslutet skall innehålla uppgifter om den eller de omständigheter som

enligt denna paragraf utgör grund för återbetalningsplikten. Beslutet skall delges den enskilde.

Begravningslagen

5 kap. Gravsättning och kremering

Ordnanandet med gravsättning m.m.

1 § När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen såvitt möjligt följas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller annars ordnar med gravsättningen.

2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade. För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. Lag (1991:496).

10 § Stoftet efter en avliden eller en dödfödd som avses i 2 kap. 3 § första stycket skall kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast två månader efter dödsfallet.

Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om stoftet inte har kremerats eller gravsatts inom föreskriven tid, skall Skatteverket undersöka anledningen till dröjsmålet och, om det behövs, underrätta den kommun som anges i 2 §. Lag (2003:699).

9 kap. Begravningsavgift

6 § För den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde skall huvudmannen utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år,
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav,
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser,
- kremering,
- lokal för förvaring och visning av stoftet, samt
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler. Lag (1999:306).

Äktenskapsbalk

12 kap. Jämkning vid bodelning

2 § Vid bodelning med anledning av en makes död skall, om den efterlevande maken begär det, vardera sidan som sin andel behålla sitt giftorättsgods.

Om den efterlevande maken begränsar sin begäran till att avse endast en del av sitt giftorättsgods, skall den andra sidan behålla motsvarande kvotdel av den avlidna makens giftorättsgods, varefter återstoden fördelas enligt 11 kap.

Bestämmelserna i 15 kap. 1 och 3 §§ ärvdabalken om förlust av rätt till arv skall också gälla i fråga om rätten för den efterlevande maken att vid bodelning få del i den avlidnes giftorättsgods liksom beträffande rätten för den efterlevande maken att få behålla sitt giftorättsgods.

Föräldrabalk

11 kap. Om god man och förvaltare

3 § Överförmyndaren skall förordna god man,

1. om det vid ett dödsfall finns en till namnet känd arvinge som vistas på okänd eller avlägsen ort och därför inte kan bevaka sin rätt i boet och förvalta sin lott i det,
2. om det vid ett dödsfall inte kan utredas, huruvida den döde har efterlämnat någon arvinge som är arvsberättigad före Allmänna arvsfonden eller före eller tillsammans med någon annan känd arvinge, eller också kännedom finns om arvinge efter den döde men kunskap saknas såväl om arvingens namn som om hans vistelseort, och det på grund av sådan omständighet krävs att okänd arvinges rätt bevakas och hans eller hennes lott i boet förvaltas,
3. om en testamentstagare vistas på okänd eller avlägsen ort eller är okänd och hans eller hennes rätt därför behöver iakttas enligt vad som föreskrivs om arvinge,
4. om det i övrigt krävs att en bortavarandes rätt bevakas eller en bortavarandes egendom förvaltas,
5. om det enligt förordnande i testamente eller annan rättshandling beror av en framtida händelse, vem egendom skall tillfalla eller egendom först senare skall tillträdas med äganderätt och det krävs att den blivande ägarens rätt bevakas eller egendomen förvaltas för den blivande ägarens räkning, eller
6. om egendom, enligt vad som särskilt föreskrivs, skall ställas under vård och förvaltning av god man som avses i detta kapitel.

Överförmyndaren skall förordna god man enligt första stycket efter anmälan eller när behovet blir känt på annat sätt. Krävs en god man för den som har rätt i ett dödsbo, skall det anmälas hos överförmyndaren av den som har boet i sin vård.

Rättshandlingar som en god man har företagit med stöd av ett förordnande enligt denna paragraf gäller, även om den egendom som förordnandet avsåg tillfaller någon som den gode mannen inte var förordnad att företräda. Lag (1994:1433).

Lag om mottagande av asylsökande m.fl.

1 § I denna lag ges bestämmelser om sysselsättning för och bistånd till utlänningar som

1. har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige enligt 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (asylsökande), 2. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 2 a kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda här i landet, eller
3. har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas.

Den som omfattas av denna lag har inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen för förmåner av motsvarande karaktär. Rätt till bistånd föreligger inte heller för bostadskostnader.

Barn under 18 år som saknar uppehållstillstånd och som inte vistas på en förläggning omfattas inte av denna lag, om de bor hos en vårdnadshavare som har uppehållstillstånd. Lag (2004:1377).

*Sekretesslagen***7 kap. Sekretess med hänsyn främst till skyddet för enskilds personliga förhållanden**

4 § Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närmstående lider men. Sekretessen gäller dock inte beslut om omhändertagande, beslut om vård utan samtycke eller beslut om slutna ungdomsvård. Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till enskild som uppnått myndig ålder om förhållanden av betydelse för att denne skall få vetskap om vilka hans biologiska föräldrar är.

Inom kommunal familjerådgivning gäller sekretess för uppgift som enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

Med socialtjänst förstås verksamhet enligt lagstiftningen om socialtjänst och den särskilda lagstiftningen om vård av unga och av missbrukare utan samtycke samt verksamhet som i annat fall enligt lag handhas av socialnämnd eller av Statens institutionsstyrelse. Till socialtjänst räknas också verksamhet hos annan myndighet som innefattar omprövning av socialnämnds beslut eller särskild tillsyn över nämndens verksamhet samt verksamhet hos kommunal invandrarbyrå. Med socialtjänst jämställs ärenden om bistånd åt asylsökande och andra utlänningar, ärenden om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar, ärenden om tillstånd till parkering för rörelsehindrade, ärenden om allmän omvårdnad hos nämnd med uppgift att bedriva patientnämndsverksamhet samt verksamhet enligt lagstiftningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Sekretess gäller i verksamhet som avser omhändertagande av personakt enligt 7 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) för uppgift om enskilds personliga förhållanden. Utan hinder av sekretessen får uppgift lämnas till socialnämnd om uppgiften behövs för handläggning av ärende eller genomförande av beslut om stödinsatser, vård eller behandling och det är av synnerlig vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretess enligt första stycket gäller inte 1. beslut i ärenden om ansvar eller behörighet för personal inom kommunal hälso- och sjukvård, eller 2. beslut i fråga om omhändertagande eller återlämnande av personakt.

Beträffande anmälan i ärende om ansvar eller behörighet för personal inom kommunal hälso- och sjukvård gäller sekretess om det kan antas att den som uppgiften rör eller någon honom närmstående lider betydande men om uppgiften röjs. Lag (2001:460).

Rättsfall

JO-beslut

JO om krav på dödsboanmälan

JO har kritiserat en kommun som vid handläggningen av en dödsboanmälan hade bortsett från att den avlidne hade ett barn. JO påtalar att handläggaren alltid måste ta reda på vilka dödsbodelägare som finns, genom kontakt med Skatteverket.

JO:s beslut den 25 oktober 2004, dnr 4710-2003

JO-beslut om dödsboförvaltning

Av JO 1990/91 s 190 framgår bl.a. följande. Socialtjänsten hade med stöd av fullmakt från samtliga dödsbodelägare sagt upp en avliden mans lägenhet i befintligt skick d.v.s. otömd och ostädad. Vid besök i lägenheten kunde konstateras att en kvinna bodde där. Hon skulle flytta, men uttryckte även intresse av att ta över lägenheten. JO uttalade att socialtjänsten borde utrett huruvida kvinnan var sambo. Om så var fallet skulle hon dels kunna vara dödsbodelägare och eventuellt även ha rätt att överta lägenheten. JO anförde också att kvinnan borde ha fått ett meddelande med sista tidpunkt då hon skulle hämta sina tillhörigheter.

Av JO 1983/84 s 181 framgår bl.a. följande. Om delägare undandrar sig dödsboförvaltningen ska de anmodas begära boutredningsman. Om förutsättningarna för dödsboanmälan föreligger är socialtjänsten oförhindrad att undanskaffa vad som finns i boet och ta initiativ till dödsboanmälan. Detta får dock inte ske om inte samtliga dödsbodelägare förklarat sig sakna intresse av boet. Det är således viktigt att socialtjänsten i samband med den provisoriska förvaltningen enligt 18:2 ÄB noggrant undersöker om det eventuellt kan finnas några dödsbodelägare.

Domar

- Dödsbo nekades extra bistånd till lång kisttransport inom landet.
Dom från Kammarrätten i Jönköping 2005-07-20, mål nr 2115-05
- Inget bistånd till begravningskostnader – dödsboets pengar hade använts till hyresbetalning.
Dom från Kammarrätten i Stockholm 2005-03-30, mål nr 102-05
- Begravningskostnad var Migrationsverkets ansvar – inget bistånd enligt SoL.
Dom från Kammarrätten i Jönköping 2004-12-16, mål nr 1868-04
- Makars försörjningsplikt går före bistånd till begravningskostnad.
Dom från Kammarrätten i Göteborg 2004-08-31, mål nr 2409-04
- RÅ ref 1994:53
Dödsbo har inte ansetts berättigat till bistånd enligt 6 § socialtjänstlagen till begravningskostnader när den avlidna förhållandevis kort tid före dödsfallet tecknat en kapitalförsäkring med dödsbodelägaren som försäkrad och dessutom gett bort betydande belopp till denne och dennes hustru och barn.

- RÅ 1989 ref 64 (I)
En familj har nekats bistånd till begravningskostnader för sin son eftersom familjens inkomster överstigit skälig socialbidragsnorm. Regeringsrätten menade att när det gäller rätt till bistånd till kostnader för vård av ett underårigt barn som lever tillsammans med sina föräldrar bedöms biståndsbehovet med utgångspunkt i familjens inkomst och förmögenhetsförhållanden. Samma princip bör tillämpas vid bedömning av biståndsbehovet då det gäller begravningskostnader.

Litteratur

Prop. 1975/76:50 om ändring i ärvdabalken mm.

Kommentar till ärvdabalken Del II (18-25 kap),
Boutredning och arvsskifte, fjärde upplagen, Gösta Walin 2001 Norstedts

Handledning för bouppteckningsärenden m.m. SKV 460 utgåva 2, Fritzes

Bouppteckning, Broschyr med information vad som gäller för dödsfall som inträffar fr.o.m. den 1 januari 2005, SKV 461 utgåva 4

Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2003:5)

Ekonomiskt bistånd – Stöd för rättstillämpning och handläggning, Socialstyrelsen 2003

Begravningskick, Bengt Erman, Gunnar Nordgren, Verbums förlag 2000
En översikt över det specifika för de olika religionerna, församlingarnas ansvar, begravningslag, begravningsförordning, socialtjänstlag, kyrkoordning mm.

Den nödvändiga smärtan, Marianne Davidsen-Nilsen, Almqvist och Wiksell 1991

Hur man möter människor i sorg, Gurli Fyhr, Natur och kultur, 1999

Samtal med äldre, Ken Heap, Liber, 1995

Stora boken om antikt, Jane Fredlund, ICA bokförlag 2002 Upplaga 1

Natur och Kulturs Konstnärslexikon, 1991, Svensk konst under 1900-talet.

III. Blankettförteckning

1. Inkommen anmälan (2 sidor) - används som stöd vid samtal
2. Följebrev till bouppgivare
3. Försäkran avliden (2 sidor)
4. Försäkran efterlevande
5. Lösörevärdering - används då boet är avvecklat och anhöriga själv skall uppge lösörets värde
6. Hembesöksprotokoll
7. Förvaltningsåtgärder - debiteringsunderlag
8. Fullmakt till socialtjänsten
9. Begäran om att behålla sitt giftorättsgods enligt 12 kap 2§ ÄktB